

ဝေးရှား၊ အိုအိုရန်
နှင့်
ကာရယုတီစန်
• ကမာနီလာ

ဂျပန်ဟုဆိုလိုက်လျှင် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ "ဂေရှား"၊ "နင်ဂျာ"၊ "ဖူဂျီတောင်" နှင့် ဆကုရ(ချယ်ရီ) ပန်းကိုသာ မျက်စိထဲ ပြေးမြင်တတ်ကြပြီး မသိသူ မသိရှိသလောက်ပင် ဖြစ်ကြသည်။ ဂျပန်လူမျိုးဖြစ်သော်ငြားလည်း ဂေရှား၊ အိုအိရန်း 花魁(おいらん)၏ ခြားနားမှုကို နားမလည်သည့်သူများရှိနေသည့်အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံခြားသားများအတွက် ပို၍နားလည်ရန်ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။

မာအိကို (ကျိုတိုရှိရိုးရာအတီး၊ အက အနုပညာသည် (ဂေရှားမယ်))၊ ဂေးကို (ကျိုတို မှတပါး အခြားသောအရပ်ဒေသတွင် နေထိုင် သည့်ရိုးရာအတီး၊အကအနုပညာသည်)၊ယူးဂျော (ဇိမ်မယ်၊ ပြည့်တန်ဆာ) စသည်တို့ကိုလည်း မသိနားမလည်ပဲအားလုံးကို ခြုံငုံ၍ ဂေရှားဟု ထင်မှတ်နေကြသည်ကများသည်။ ဂေရှားဆို သော စကားလုံးတစ်ခုကပဲ အများသူငှာကြား တွင် ကျယ်နေသည်ဟုယူဆရသည်။ ဤသို့ဆို လျှင် မည်သည့်အချိန်ကစပြီး ဂေရှား ဆိုသော စကားလုံးက ထင်ရှားလာပါသနည်း။

၎င်းဂေရှားဆိုသော စကားလုံးသည် မည် သည့်အချိန်ကစပြီး၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤကဲ့သို့ မှတ်သားလာကြပါသနည်း။ ယင်း မှတ်သားမှုသည် (၁၈၆၇) ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံး ဂျပန်နိုင်ငံမှ ပါဝင်ပြသခဲ့သည့် ပါရီနိုင်ငံတကာ ပြပွဲမှ စတင်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရသည်။ ယင်းအချိန် က ဂျပန်နိုင်ငံပြခန်းတွင် တိုကျိုမြို့၊ ယာနဂါဘရှိ

အရပ် 柳橋(やなぎばし) မှ ဂေရှားမယ် သုံးယောက်က ယနေ့ခေတ်အနေနှင့် ဆိုလျှင် ဧည့်ကြိုလမ်းညွှန်များအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပြီး လူကြိုက် များသော ပြခန်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ဥရောပလူမျိုးများက ပထမဆုံးတွေ့မြင်ခဲ့ရသည့် အာရှ၊ "ကီမိုနို" ကို ဝတ်ဆင်ပြီး ဂျပန်ဆံထုံးကို ထုံးဖွဲ့ထားသည့် "ဂေရှား"ကို ကြည့်ပြီး ရင်ထဲစွဲကျန်ကြောင်း ဆိုကြ သည်။ ၎င်းပါရီနိုင်ငံတကာပြပွဲတွင် ဂျပန်နိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှုသည်ဂုဏ်သတင်းမွှေးပျံ့ခဲ့ပြီးပြင်သစ် နိုင်ငံတွင် ဂျပန်ယဉ်ကျေးမှု ခေတ်စားခြင်းဟု ဆိုသည့် "Japonisme"ပေါ်ပေါက်လာပြီး "ဂေရှား" ဟူသော စကားလုံးလည်း တစတစ တွင်ကျယ် လာခြင်းပဲ ဖြစ်သည်။ ယင်းနောက် မဒမ်ဆဒယကို (ယင်းခေတ်က နာမည်ကြီးဂေရှားမယ်၊ စစ်ကြို ခေတ် ဂျပန်နိုင်ငံ ပထမဆုံး ရုပ်ရှင်မင်းသမီး) က ဖျော်ဖြေပွဲများ ကျင်းပကာ ပြင်သစ်သမ္မတ ရှေ့တော်မှောက်နှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ဘာကင်ဂန် နန်းတော်တွင်လည်း ဂျပန်ရိုးရာအကဖြင့် ဖျော်ဖြေ

ခဲပြီး ဆုတ်ဆိပ်များချီးမြှင့်ခြင်းများကြောင့် လူသိများကာ "ဂေရှား" ဟူသော စကားလုံးက ပို၍ ရေပန်းစားလာခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားသားများက ထင်မြင်ယူဆနေကြသည့် "ဂေရှား" နှင့် "အိုအိရန်း" ဆိုသည်မှာ ဂေရှားဟူသော စကားလုံးက လူသိများရေပန်းစားလာသော်လည်း လက်ရှိအခြေအနေတွင် အိုအိရန်းနှင့် ခွဲခြားနားမလည်နိုင်သည့်သူ များများပြားသည်။ ဂျပန်လူမျိုးဖြစ်သော်ငြားလည်း ၎င်းကွဲပြားမှုကို မသိနားမလည်သည့်သူ များပြားသည်ဟု ထင်သည်။ အခြေခံအားဖြင့် ဂေရှားဆိုသည်မှာ ဂေဟခေါ်ဆိုသည့် အနုပညာကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအနေဖြင့် ဖျော်ဖြေပြသ ရောင်းချသူများဖြစ်ကြပြီး အိုအိရန်းဆိုသည်မှာ (ဇိမ်မယ် (ပြည့်တန်ဆာ) များထဲတွင် အဆင့်အမြင့်ဆုံးသူများ) ဆိုသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖျော်ဖြေရေးအတွက် ရောင်းချအသက်မွေးသူများဟူ၍ လုပ်ငန်းသဘောတရားခြားနားသည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြား

သားများက ဂေရှားသည်လည်းပဲ (ပြည့်တန်ဆာ) ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနေကြသည့်သူ များပြားလှသည်။ သေသေချာချာလေ့လာကြည့်လျှင် ဂျပန်ဆံထုံးဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ပုံနှင့် ခန်းဖရိုဟုခေါ်ဆိုသည့် ဆံထိုးများ၏ ထိုးစိုက်ထားသည့် အရေအတွက်၊ အိုဘီဟုခေါ်ဆိုသည့် ခါးတွင်ပတ်၍ ဝတ်ဆင်ရသည့် ခါးစည်းချည်နှောင်ပုံစံသည် ခြားနားမှုများများပြားသော်လည်း နိုင်ငံခြားသားများအနေဖြင့် ကီမိုနိုဝတ်ဆင်ပြီး ဂျပန်ဆံထုံးထုံးဖွဲ့နှောင်ထားလျှင် "ဂေရှား"ဟုထင်မြင်ကောင်းထင်မြင်နေကြပေလိမ့်မည်။ မျက်မှောက်တွင်လည်း ဂေရှားမယ်များသည် ဂျပန်နိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် ရှိနေသော်လည်း "အိုအိရန်း" ကမရှိတော့ပေ။ အိုအိရန်းများရှိနေခဲ့သည့် ယင်းခေတ်က နိုင်ငံခြားသားများအနေဖြင့် ပြည့်တန်ဆာ များသည် အောက်တန်းလွှာလူတန်းစားဟုထင်မြင်သည့်သူ များပြားသော်ငြားလည်း ဂျပန်လူမျိုးများအနေဖြင့် ဆင်းရဲသော မိသားစုကိုဆင်းရဲတွင်းမှ ကယ်တင်

ရန်အတွက် မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်ကို ရောင်းချခြင်းဟု သည့် မိသားစုကြား ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို အလေးထားသည့် သမီးရတနာများဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ် တိုက်ပွဲမြို့ အာစရစ်အရပ်ဒေသတွင် ရှိခဲ့သည့် ယင်းခေတ် (အဲဒိုးခေတ်) ရောဂါဝါရ (၎င်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန် အထူးခွင့်ပြုထားသည့် နေရာ) ၏ အိုအိုရန်းအဆင့်သို့ ရောက်ရှိပါက များမတ်စသည့် ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းများနှင့် ထင်ရှားသော ကုန်သည်ကြီးကို ဖောက်သည်အဖြစ် လက်ခံနိုင်ရန်အတွက် စာရေးစာဖတ်ကိုအစပြုပိုက်ခ (၅-၇-၅ အချိုး၊ အသံ (၁၇) သံဖြင့် ရေးစပ်ရသည့် ဂျပန်ရိုးရာကဗျာ) ရေးစပ်ခြင်းပညာ၊ ဂျပန်ရိုးရာလက်ဖက်ရည်ကြမ်း တည်ခင်းခြင်းပညာ၊ ဂျပန်ရိုးရာ ပန်းအိုးအလှထိုး ပြင်ဆင်ခြင်းပညာ၊ ရှေးဟောင်းစာပေဂီတများ စသည့် အဆင့်မြင့် ပညာရပ်များကို သင်ယူလေ့လာထားသည့်အတွက် ထိပ်တန်းအမျိုးသမီးများဖြစ်သည် (ဟုဆိုနိုင်သည်)။ ၎င်းတို့အနက်မှ အဆင့်အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည့် "တယူး" ဟုခေါ်ဆိုသောအဆင့်သို့ ရောက်ရှိပါက ယင်းတယူးအဆင့်ရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အရည်အချင်းစစ်ဆေးခြင်းကို ခံယူရသည်မှာလည်း မကြာခဏပင် ဖြစ်သည်။ "ဂေရှား" နှင့် "အိုအိုရန်း" ၏ ကွဲပြားခြားနားမှု တင်မကနိုင်ငံခြားသားများ၏ အထင်အမှတ်မှားမှုသည်လည်းပဲ ယဉ်ကျေးမှု ခြားနားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည့်အတွက် မည်သို့မျှမတတ်နိုင်သည့် ကိစ္စဖြစ်ပေသည်။

တစ်ခါက မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နှင့် ဂေရှားနှင့်အိုအိုရန်းတို့အကြောင်းစကားစမြည်ပြောမိကြရာက မြန်မာပြည်သို့လည်း အိုအိုရန်းများရောက်လာခဲ့သလောဟု အမေးခံရဖူးသည်။

မြန်မာပြည်သို့ ဂျပန်လူမျိုးများ ရောက်ရှိလာကြခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ၁၈၂၄ ခုနှစ်၊ ဘကြီးတော်လက်ထက်တွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲစတင်၍ မြန်မာ့ပိုင်နယ်မြေများအား အင်္ဂလိပ်မှ

ကိုလိုနီအဖြစ် တစ်တစ်ပြောင်းလဲ ကျရောက်သွားစေခဲ့ပြီး၊ ၁၈၅၂ ခုနှစ် ပုဂံမင်းလက်ထက်တွင် ဒုတိယအကြိမ်နှင့် သီပေါမင်းလက်ထက် ၁၈၈၅ ခုနှစ်တတိယစစ်ပွဲအပြီးမှာ မြန်မာ တစ်နိုင်ငံလုံး အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီနယ်မြေ ဖြစ်သွားခဲ့ပေသည်။

မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ပြည်ပမှ နိုင်ငံခြားသားများအား လွတ်လပ်စွာဝင်ထွက်သွားလာခွင့် ပြုခဲ့သော အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ပေါ်လစီကြောင့် နိုင်ငံခြားသားများ ဝင်ထွက်သွားလာကြသည်။ နိုင်ငံခြားသားများ အဝင်အထွက်များသော သဘောဆီလီကမ်းမြို့များတွင် ညကလပ်များ၊ ဖိမ်ခံခန်းများ ရှိခဲ့ကြသည်။ ၎င်းဖိမ်ခန်းတွင် ကာရာယူကီစန်ဟု ခေါ်သော ဂျပန်မလေးများလည်း လာရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။

ကာရာယူကီစန် (Karayuki san - からゆきさん) ဆိုသည်စကားလုံးကိုတော့ မြန်မာလူမျိုးတွေ အနည်းငယ်စိမ်းနေကြမည်။ ကာရာယူကီစန်နှင့် ဂေရှားကို မြန်မာတွေ အမှတ်မှားကြသည်။ ကာရာယူကီစန်ဆိုသည်မှာ ၁၉ ရာစု ခေတ်က အရှေ့အာရှနှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့ ဂျပန်နိုင်ငံမှ စွန့်စားထွက်ခွာ၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဂျပန်အမျိုးသမီးလေးများကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေတ်အချိန်အခါက ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ရေလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကြသည့် မိသားစုများမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် အမျိုးသမီးတွေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အမျိုးသမီးလေးများမှ တိုင်းတပါးသို့ စွန့်စားထွက်ခွာကြပြီး ဖိမ်ခံမယ်တွေအဖြစ် အလုပ်ထွက်လုပ်ကြပြီး မိမိတို့ မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေပေးကြသူတွေဖြစ်သည်။ အများစုမှာ ဂျပန်နိုင်ငံ ကျူးရှူးကျွန်း၊ နာဂဆာဂီတိုင်း အမကဆမြို့နယ်၊ ခမမိုတိုတိုင်းနှင့် ဂါကာယာမတိုင်းတို့မှ အမျိုးသမီးတွေက အများဆုံး ဖြစ်ကြသည်။

အောက်ခြေလူတန်းစား အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ဆုံမေးမြန်းပြီး ရေးသားခဲ့

သူ စာရေးဆရာမ ယမစက်ထိုမိုကို (山崎朋子) ရေးသားသော サンダカン八 番娯館望郷 စာအုပ်ကြောင့် ဂျပန်လူမျိုးများကြားတွင် ကာရာယူကီစန်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိစေခဲ့သည်။

ကာရာယူကီစန်တွေက သူတို့ကိုယ် သူတို့ အမျိုးသမီးစစ်သားများဟုလည်း တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။ ထိုခေတ်အချိန်အခါကာလက အမျိုးသမီးများ ပြည်ပထွက်ခြင်းသည် အလွန်စွန့်စားရသည့် ခေတ်ကာလအချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ ကာရာယူကီစန်များကို သာမန်လူတန်းစား ဧည့်သည်များမှ ဆက်ဆံမှု နည်းပါးလှပြီးသဘောကြောင့် ကုန်အရောင်းအဝယ်လုပ်နေကြသည့် ကုန်သည်များ၊ အမေရိကန်စစ်သားအများစုကသာ ဆက်ဆံကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချမှုများနှင့် အထင်သေးဆက်ဆံခံရသော သူတို့ဘဝတွေ၏ ကန့်လန့်ကာနောက်ကွယ်မှ ရင်နှင့်ဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်များစွာ ရှိခဲ့ကြသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်လူမျိုးများနှင့် ဂျပန်

နိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကျဆင်းစေသည်ဆိုသည့် အမြင်ဖြင့်ကန့်ကွက်ကြသူများလာသည်ဖြစ်သောကြောင့် အစိုးရမှကာရာယူကီစန်အဖြစ်တိုင်းတပါးသို့ သွားရောက်ပြီး အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းကို ပိတ်ပင်လိုက်တော့သည်။

ထိုကဲ့သို့ ပိတ်ပင်လိုက်သည့်အတွက် မိမိနေရပ်တိုင်းပြည်သို့ ပြန်သူများရှိသလို၊ ရောက်ရှိနေသောနိုင်ငံများမှ မပြန်ဘဲ ပြည်ပမှာပင် ဆက်လက် နေထိုင်သွားသူများလည်း ရှိကြသည်။

ယခင်တာမွေသုဿန် (ယခုဖျက်သိမ်း) ၏ ထောင့်တထောင့်၌ ဖြတ်သိပ်များပြားလှသည့် ဂျပန်လူမျိုး သေဆုံးသူများ၏ အုတ်ဂူများရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အထဲမှ သုံးပုံ၊ နှစ်ပုံနီးပါးမှာ ငယ်ရွယ်သူ ၁၉ နှစ်၊ ၂၀ နှစ်၊ ၂၂ နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးလေးများဖြစ်ကြသည်။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် သေဆုံးခဲ့ကြရသည်မှာ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းခံရ၍ သေဆုံးခြင်းလော၊ မြန်မာပြည်ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ အစားအသောက်တို့နှင့် နေသားမကျ

သဟဇာတမဖြစ်ခြင်းလော၊ ထိုခေတ်ထိုအခါက ကူးဆက်ပြန့်ပွားခဲ့သော ကာလသားရောဂါ၊ တီဘီ ရောဂါဖြစ်၍ သေဆုံးခြင်းလော၊ အခြားကူးစက် ပြန့်ပွားသော ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့် သေဆုံးခြင်း လောဟု မည်သူကမှ မပြောဆိုနိုင်ပါ။ သူတို့ဇာတိ မှာ နာဂဆာဂီတိုင်း အမကုဆမြို့နယ်မှများပြား၍ ကုမာမိုတိုတိုင်းနှင့် ဂါကာယာမတိုင်းတို့မှလည်း တွေ့ရှိကြရသည်။ ၎င်းဂူများ၌ ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြုခဲ့ကြသည်။ ပြုစုထားသော နာမည်စာရင်းကို သံရုံးမှ ဂျပန်အစိုးရ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တဆင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရုံးများသို့ပေးပို့ခဲ့ကြ သော်လည်း ထိုသေဆုံးသူများ၏ ဆွေမျိုးတစ်စုံ တစ်ဦးကမှဆက်သွယ်လာခြင်းမရှိကြောင်းမြန်မာ ပြည်၌ ဂျပန်သံအမတ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့သော ဂျပန်သံအမတ်ကြီး “စူဇုကီး တကရှိ” ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သော ဘိရုမာဟု ခေါ်သော တိုင်းပြည်စာအုပ် (၁၉၇၇ ခုနှစ်) တွင် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။

ထိုသေဆုံးသူများ၏ အုတ်ဂူများတွင် တွေ့ရှိ ရသော မှတ်တမ်းများအရ သေဆုံးသည့်နှစ်များ မှာ မေဂျီခေတ်၊ တိုက်ရိုခေတ်ဖြစ်သည်။ ရှိခေတ် အလွန်နည်းလှသည်။ ထို့အတွက်ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီ ၁၉၀၀ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၂၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင် ကာလတွင် နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းပြည်များသို့ သွား ရောက်ကာ အခြေချလုပ်ကိုင်မှုများ အတော်များ ခဲ့သည်ဟု ခန့်မှန်းရမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးနောက်ပိုင်း ၁၉၇၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဂျပန်အမျိုးသမီးများ ကာရ ယူကီစန်အဖြစ် တိုင်းတစ်ပါးကို မထွက်ခွာတော့ ဘဲ ဂျပန်က အာရှနိုင်ငံက နိုင်ငံခြားအမျိုးသမီး တွေကို ဂျပယူကီစန် (japayukisan) အဖြစ် ဂျပန်ပြည်တွင်းမှာ အလုပ်လုပ်ဖို့ တင်သွင်းလာကြ သည်။ ဂျပယူကီစန် (ジャパユキさん) (တွေ အဖြစ်အများဆုံး ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူတွေက အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများမှ အမျိုးသမီးများ

ဖြစ်ကြပြီး ဖိလစ်ပိုင်အမျိုးသမီးတွေက အရေ အတွက် များပြားပြီး ဖျော်ဖြေရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ အများဆုံး ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင်ဂေရှားကိုမြင်တွေ့နိုင်သေး သော်လည်း အိုအိရန်းနှင့် ကာရယူကီစန် တို့ကို မြင်တွေ့နိုင်ခြင်းမရှိတော့ပါ။ ပျောက်ကွယ်သွားပြီ ဖြစ်သော အိုအိရန်းတို့၏ ပုံရိပ်ကို ကျိုတိုနှင့် နရ နယ်မြေများ၌ သရုပ်ပြပုံဖော်ပြသခြင်းများဖြင့်သာ တွေ့မြင်ရတော့မည်ဖြစ်ပြီး အိုအိရန်း၊ ကာရ ယူကီစန်နှင့် ဂေရှားတို့၏ မတူကွဲပြားသည့် အကြောင်းများအား ရေးသား တင်ဆက်ပေးလိုက် ရပါသည်။

